

Državni izpitni center

JESENSKI ROK

MADŽARŠČINA
KOT DRUGI JEZIK NA NARODNO
MEŠANEM OBMOČJU V PREKMURJU

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Petek, 9. september 2005

SPLOŠNA MATURA

1A**a) Magyarország várható időjárása**

November 11-én, csütörtökön

Hazánkban csütörtökön változóan felhős lesz az ég több-kevesebb napsütéssel. Az időnként erősebben megnövekvő felhőzetből főként északon számíthatunk kisebb esőre. Sokfelé megerősödik a délkeleti szél. A hőmérséklet csúcscértéke 12, 17 fok között alakul, délen ennél melegebb is lehet. Késő este 7, 12 fok várható.

Pénteken

Keleten eleinte kisüthet a nap, később a nyugatról kezdődő esőzés országossá válik. Az eleinte élénk déli szél a Kisalföldön északnyugatra fordul. Hajnalban 5, 10 fok várható. A hőmérséklet csúcscértéke 7, 12 fok között alakul.

Szombaton

Általában borongós időnk lesz szitálással. A Dunántúlon kissé megélénkül az északnyugati szél. Hajnalban 3, 8 fok várható. A hőmérséklet csúcscértéke 6, 11 fok között alakul.

Számottevő fronthatás nem várható. Az átlagosnál enyhébb időben szervezetünk kevésbé van megterhelve. A rövid nappalok miatt a melankóliára való hajlam növekedhet. A légszennyezettség csökken. A por koncentráció alacsony.

Délelőtt főként az északi megyékben nehezíti esőzés a közlekedést. Később az ország nagy részén átmenetileg felszáradnak az utak, majd estétől délnyugaton kezdődik újabb eső. Sokfelé számíthatunk erős délkeleti szélre.

Továbbra is fagymentes hajnalokra számíthatunk, ami veszélyt is rejt magában. A növények egy része ugyanis kikerülhet a mélynyugalmi állapotból, így később könnyen fagykárokat szenvedhet. Szombati országosan 3-10 mm csapadékra számíthatunk.

Megoldás és pontozás

1.

	Milyen lesz az idő?	Milyen szél várható?
Csütörtök	(változóan) felhős	délkeleti
Szombat	borongós	északnyugati

Minden válasz 1 pont.

4

2.

1.	H	1
2.	I	1
3.	H	1
4.	H	1
5.	I	1
6.	I	1

b) Egy kanadai magyar matematikatanár

Ennek a beszélgetésnek a főszereplője Rab Rudolf, **Kanadában**, a **Huron** tó partján, **Kincardine** városban él. A nyugdíjas tanárember háza előtt két zászlót lenget a szél. A juharleveles kanadai nemzeti lobogó mellett a zászlórúdon ott látható a magyar trikolor is. Ez a tény is mutatja, hogy a ház gazdája sok ezer kilométerre az anyaországtól, negyvenöt évvel az után, hogy elhagyta hazáját, is őrzi a magyarságát.

Tisztelt Tanár Úr!

- Először is köszönöm, hogy vállalkozott a beszélgetésre. Ön 1956-ban a soproni egyetemisták — mára már legendássá vált — csapatával hagyta el az országot. Mondjon valamit a gyermek- és iskoláskoráról!

- Budapesten születtem 1935-ben. Óbudán jártam elemi iskolába. Az **aszódi Petőfi Sándor Gimnázium**ban érettségiztem, majd 1954-ben nyertem felvételt a Soproni Erdőmérnöki Főiskolára.

- Hogyan élte meg, hogy el kellett hagynia a hazáját?

- Harmadéves voltam, amikor kitört a forradalom. Megfogadtuk, hogy addig nem megyünk vissza az előadásokra, amíg a szovjet csapatok ki nem vonulnak Magyarországról. A kivonulás nem következett be, sőt 1956. november 4-én harminc tankkal Sopronba is bevonultak. Semmivel sem tudtuk feltaróztatni a tankokat, így mi, soproni egyetemisták, kis csoportokban, egymástól függetlenül Ausztriába menekültünk.

- Milyen úton és milyen viszonyok után került Kanadába?

- Ausztriában a Sopronból menekült diákok és tanárok különböző menekülttáborokba szóródtak szét. Az akkori osztrák kormánynak köszönhetően a **Salzburg** melletti **Ferienhort**ban, egy diáküdülőben újra összekerült a csoportunk. Be akartuk fejezni tanulmányainkat, s reméltük, hogy ha együtt maradunk, nagyobb esélyünk lesz arra, hogy egy nyugati egyetem befogad bennünket. Ezt egyetlen európai egyetem sem tette meg, végül Kanada bevándorlási minisztere és a **Columbia** erdészeti karának dékánja látogatott meg minket és felajánlotta, hogy Vancouverben befejezhetjük a tanulmányainkat.

- Szívesen fogadták Önöket a kanadaiak? Könnyen ment a beilleszkedés?

- Nagyon nehéz volt a beilleszkedés. Sok baj volt az angol nyelv elsajátításával. Anyagi gondjaink is voltak, én minden nyáron kint dolgoztam az őserdőben mint fizikai munkás. Tanév közben esténként egy magyar pékségben mosogattam, és egy bankban takarítottam. A kanadaiak barátságosak, legalább is addig, amíg nem érzik, hogy a bevándorló veszélyezteti az állásukat. Bekerültem az egyetem röplabdacsapatába is, ahol négyen voltunk magyarok. Az ott sportoló kanadai egyetemistákkal jól kijöttünk.

- Hogyan alakult a pályája?

- 1959-ben végeztem Vancouverben erdőmérnökként, de ebben a szakmában nagyon rövid ideig dolgoztam. Torontóban kaptam egy technikus állást. Több mint két évig dolgoztam ott, de aztán úgy láttam, hogy előrehaladásra nincs sok esélyem. Az újságban hirdettek egy tanári állást, megpályáztam, és megkaptam azzal a feltétellel, hogy három éven belül megszerzem a tanári oklevelet. 1963-ban kezdtem tanítani és 1996-ban vonultam vissza.

- Milyenek a kanadai diákok?

- Vannak jók és rosszak is. Szókimondóak, nem alázkodnak meg, tudják, hogy mik a jogaik. Nem tisztelnek egy tanárt sem csak azért, mert tanár, a tiszteletüket ki kell érdemelni. Nekem csak ritkán volt velük problémám, igaz, hogy a kalkulust és a fizikát csak a legjobb diákok választották.

- Milyen a tanárok megbecsülése Kanadában?

- Eléggé jó a tanárok helyzete Ontárió államban. A fizetés megfelelő. A pedagógusok nem bánhatnak önkényesen a diákokkal, mert a szülőknek adófizetőként nagy hatalmuk van, és rögtön panaszt tesznek, ha valami nem tetszik nekik.

- Végezetül arra kérem, üzenjen valamit a hallgatóknak, a magyarországi diákoknak és matematikatanároknak.

A diákoknak azt üzenem, hogy tanuljanak nyelveket, ne tekintsék szégyennek a hazaszeretetet, utazzanak sokat, és majd külföldön észre fogják venni, hogy milyen jó magyarnak lenni.

Nagyon szépen köszönöm, hogy válaszolt kérdéseimre.

Megoldás és pontozás

1.	abban, hogy mindkét zászló lobog a háza előtt	1
2.	Sopronban, 1956-ban	1
3.	elhagyta az országot	1
4.	azt remélték, hogy befogadja őket egy egyetem v. más megfelelő	1
5.	anyagi gondjaik voltak, nem tudták a nyelvet	2
6.	erdőmérnök, technikus	1

jogaikkal	1
ki is érdeklik	1
szülők	1

1B

a)

H	1
I	1
H	1
H	1
I	1
I	1
H	1
H	1
H	1
H	1

b)

1.	az elektromos grillsütőre	1
2.	fém; tönkremehet	1
3.	amelyiken nincs arany szegély vagy minta	1
4.	az étel fajtája, a súlya és a hőfok	1
5.	amelyek újramelegítése kényes	1
6.	ha a tál szélére rakjuk	1
7.	héjas	1

fedőnek	1
folpackot	1
nem változik (meg)	1

c)

3., 6., 5., 2., 4.	5
Mindegyik jó számozás 1 pont.	

korában	1
pályát	1
egyházi	1
honfitársai	1
szülőföldjét	1

A rossz toldalékolásért nem vonunk le pontot.

2A

1.		
közúti		1
bevezetését		2
gondosan		2
hülyeséget		2
porosak		2
2.		
több		1
egymással		1
ötlete		1
műsorokat vagy műsort		1
teljesen		1
estére		1
Napjainkban		1
harcba		1
3.		
a) C		1
b) B		1
c) C		1
4.		
várják vagy várjuk		1
találkozzanak		1
bemutassák		1
hívták (hívják) meg		1
fellépnek		1
bemutatkozik		1
készített		1
megkínálják		1
megmutathatják		1
tudnak főzni		1
5.		
át		1
fel		1
6.		
alacsony		1
mindig		1
7.		
mostantól v. más megfelelő		1
gyönyörű vagy csodálatos vagy más megfelelő		1
8.		
Pl. Egyre drágábbak a színházjegyek, ezért csökken a színházlátogatók száma.		2
Pl. A butik kirakatában láttam egy divatos dzsekit, amilyenre már régen vágyom. (A kifogástalan megoldás 2 pont, a kevésbé jó, de még elfogadható 1 pont.)		2
9.		
Pl. Az Ausztriában élő rokonaim voltak nálunk látogatóban.		2
Pl. Első találkozásunk óta barátok vagyunk. (A kifogástalan megoldás 2 pont, a kevésbé jó, de még elfogadható 1 pont.)		2

10.

Pl. Az emberek napjainkban többet mozognak, mint korábban.	2
Pl. 2004-től könnyebben beiratkozhatunk külföldi egyetemekre.	2
Pl. Iskolánk majdnem minden volt diákja elfogadta a meghívást.	2

(A kifogástalan megoldás 2 pont, a kevésbé jó, de még elfogadható 1 pont.)

2B

Műfaji és tartalmi megfelelés: 8 pont (lásd ÉK 10. oldal)

A szöveg tartalmazza a kért információkat, stílusa legyen tárgyilagos.

Nyelvezet: 9 pont (lásd ÉK 10. oldal).

Szerkezet: 3 pont (lásd ÉK 10. oldal).

3B

A jelölt dolgozatában a szempontoknak megfelelően megpróbálja elvégezni az alábbiakban leírtakat.

Jellemzi Évát: 2 pont.

0 pont: Nem vagy rosszul jellemzi a főhőst.

1 pont: A főhőst jól, de kevésbé árnyaltan jellemzi.

2 pont: A főhőst árnyaltan, teljességre törekedve jellemzi.

Pl.: Éva harmincéves asszony, akinek eddig nagyjából minden sikerült: férje híres szobrász, aki biztosítja számukra az anyagi jólétet, így neki semmiről sem kellett gondoskodnia, általában mindig a figyelem központjában van; megunta a szép feleség szerepét; kiábrándult, elégedetlen életével, változtatni kíván, de erre képtelen, vagy más megfelelő.

Megvizsgálja a főhős tetteit, döntéseit: 3 pont.

0 pont: Nem vizsgálja meg tetteit, ill. megállapításai rosszak.

1 pont: Részben helyesen, ill. csak felszínesen vizsgálja meg tetteit, döntéseit; tartalmi utalásai nagyon hiányosak.

2 pont: Kevésbé elmélyülten vizsgálja meg tetteit, tartalmi utalásai nagyjából megfelelőek.

3 pont: Teljességre törekedve vizsgálja meg tetteit, tartalmi utalásai megfelelőek.

Pl.: Éva fiatalon férjhez ment Bencéhez, nem fejezte be az egyetemet; feleségként nem dolgozik, csak él; Bencét már nem szereti, művészként sem becsüli; szereti a kényelmes életet, a férje által biztosított szabadsággal néha visszaél; Pistával találkozáskor számára szokatlan érzelmek kerítik hatalmába: szembesül tartalmatlan életével; eldönti, hogy elhagyja férjét, és új életet kezd szerelmével, de ehhez túl gyávának bizonyul, vagy más megfelelő.

Értékeli Éva magatartását: 4 pont.

0 pont: Nem vagy rosszul értékeli a főhős magatartását.

1 pont: Csak részben helyesen értékeli a főhős magatartását.

2 pont: Nagyjából jól, de felszínesen értékeli a főhős magatartását.

3 pont: Jól, de kevésbé árnyaltan értékeli a főhős magatartását.

4 pont: A jelölt értékelése jó, elmélyült és árnyalt.

Pl.: Éva házassága önzésen alapul; nem akar vagy nem tud szembesülni kiüresedett kapcsolatukkal. Tetteit a megszokás, a kényelemhez való ragaszkodás vezérli. Éva önzésének alapja a pénz, Bence pénze, amelyet szinte teljes egészében ő költ el; Pistát megismerve egy új lehetőséget kap, vele kiteljesedhetne élete, de ő erőtlenné az élet mindennapjainak vállalásához, gyáva; a szerelem helyett a kényelmes életet választja, csak "csillogni tud", így részben vagy egészében elveszti morális tartását, vagy más megfelelő.

Kifejti véleményét: 2 pont.

0 pont: Nem fejt ki véleményét.

1 pont: A véleménykifejtés kevésbé meggyőző.

2 pont: A véleménykifejtés meggyőző, eredetiségre törekvő.

A jelöltnek a főhős magatartásáról kifejtett véleményét akkor is tiszteletben kell tartani, ha az értékelő tanár nem ért egyet a megfogalmazottakkal.

Dolgozatának címet ad: 1 pont.

0 pont: A dolgozati cím nem jelöli meg a témát, ill. túl általános.

1 pont: A dolgozati cím megjelöli a témát, eredetiségre törekvő vagy megfelelő idézet.

Tartalom: 12 pont (lásd ÉK 12. oldal)

Szerkezet: 3 pont (lásd ÉK 13. oldal)

Nyelvezet: 10 pont (lásd ÉK 13. oldal)